

SAMEN IS DE SNELSTE WEG VOORUIT

In het laatste artikel in de reeks die de rundveeconsulenten van Boerenbond maakten naar aanleiding van hun studiereis naar het Duitse Niedersachsen staat de groep Westrup-Koch centraal. – *Jonas Hanssens, landbouwconsulent Boerenbond*

De groep Westrup-Koch omvat vijf vennoten. Het is een aparte manier van samenwerken, maar zeker succesvol. De gebroeders Westrup startten het melkveebedrijf in 1993. Vijf jaar later kwam venoot Koch erbij. Wegens quotum- en milieubeperkingen kon die laatste niet uitbreiden. Ze beseften dat ze samen meer konden realiseren en vooral efficiënter konden werken. In 2006 kwamen er nog twee vennoten bij. Het aandeel van ieder is verschillend.

De groep heeft momenteel 600 melkkoeien en evenveel stuks jongvee. De melkproductie situeert zich op een niveau van 12.000 liter per koe met 3,85% vet en 3,45% eiwit. Het areaal, in totaal zo'n 700 ha, bestaat voornamelijk uit maïs (250 ha), gras (135 ha), tarwe (150 ha), koolzaad (70 ha), gerst (70 ha) en verder ook triticale en graszaad. Voor de granen, gras en het koolzaad wordt een deel van het areaal gebruikt voor zaaizaadvermeerdering om het inkomen per hectare op te drijven. Dit is nodig wegens de hoge pachtprizen in de regio: gemiddeld zo'n 600 à 800 euro/ha. De prijs hangt sterk af van de grondsoort, die erg verschilt in de regio, variërend van zand tot lössgrond en leem.

Biogasinstallatie als inkomstenbron

De geteelde maïs dient niet allemaal als ruwvoeder voor de koeien. Een deel wordt gebruikt om de vergister te voeden, in totaal zo'n 60 ha. Dit vertegenwoordigt zo'n 13% van de input voor de vergister. De overige 87% zijn zowel mengmest als vaste mest en de voerresten. De vergister produceert jaarlijks zo'n 1160 kW. Ter vergelijking, een goed draaiende pocketvergister in België produceert jaarlijks ongeveer 70 kW. Onze installaties zijn dan ook veel kleiner. De helft van de geproduceerde energie wordt terug op het net geplaatst.

De reden dat grotere vergistingsinstallaties in Duitsland hun weg vonden op redelijk wat landbouwbedrijven, is de vaste contractprijs van 23 cent/kWh die voor 20 jaar vastligt. Op die manier is de

Om het rantsoen goed homogeen te houden en de koolzaaddeeltjes goed aan het rantsoen te doen kleven, wordt water toegevoegd.

Bij mastitisgevallen is het de zaak om kort op de bal te spelen.

installatie in zes jaar terugverdiend. Tevens wordt de restwarmte gebruikt om de binnenkomende mest voor te verwarmen tot 50 °C, alsook voor het reinigingswater van de melkinstallatie en voor het woonhuis. Om deze installatie draaiende te houden, is ongeveer een halve volwaardige arbeidskracht (VAK) nodig.

Evenveel stuks jongvee als melkvee, is dat nodig?

De vennoten bepalen zelf graag de keuze. Er wordt heel wat jongvee aangehouden, een deel ervan wordt als vaarskalf verkocht, een ander deel als volle vaars of pas als ze melk geeft. De vaarzen worden

verkocht tegen de veilingprijs van Osna-brück vermeerderd met ongeveer 50 euro, meestal rond de 1500 à 1600 euro. De vaarzen zijn gewild in de regio. Het gaat dan ook om vaarzen die afstammen van een kudde die gemiddeld 12.000 liter per jaar produceert. De genetische waarde van alle vaarskalveren en ook van stierkalveren met goede afkomst wordt bij de geboorte getest met een merkertest (haarstalen). Dit kost in Duitsland zo'n 19 euro. Zo is men zeker dat uiteindelijk enkel de vaarzen met het hoogste genetisch potentieel later de kudde vervoegen. De rest wordt verkocht als kalf of als volle vaars.

Een van de vennoten zette zo enkele jaren geleden zelf eens een proef op: hij volgde de tien beste en de tien slechtste kalveren op basis van genetische waarde op. Wanneer deze later in lactatie kwamen, zag hij de grote verschillen naar boven komen voor celgetal en melkbaarheid. Dit gaf een verschil tussen de groepen van

maar liefst 300.000 cellen. Idem voor de melkbaarheid die veel beter was bij de genetisch beste groep.
 Alle pasgeboren kalveren krijgen 4 liter biest *gedrenched*. Zo is men zeker dat ze de biest binnen hebben. Samen met de haarstalen wordt op de zevende levensdag ook het eiwitgehalte in het bloed bepaald. Zo kan men een goede inschatting maken van het weerstandsniveau van het kalf. Vervolgens kennen de kalveren een intensieve opfokperiode om de gemiddelde afkalfleeftijd van 24 maanden te realiseren. Gedurende 52 dagen krijgen de kalveren 6 liter geconcentreerde melk per dag (160 gram melkpoeder per liter melk). Dit wordt al vanaf dag 37 afgebouwd. Het rantsoen tijdens de melkperiode en de eerste weken nadien bestaat uit 60% gebroken korrelmaïs, 5% haver, 30% soja, 4% mineralen en 1% melasse. Nadien wordt overgeschakeld naar een mengsel van gehakseld stro (10%), korrelmaïs (60%) en sojaschroot (30%).

Heeft ggo-vrije melk een invloed op het voersaldo?

Westrupp-Koch levert jaarlijks een dikke 7 miljoen liter melk aan DMK, een van de grootste Duitse zuivelondernemingen. De melk moet aan enkele extra voorwaarden voldoen om opgehaald te worden voor babypoeder. De melk moet ggo-vrij (genetisch gewijzigde organismen) zijn, er moeten verschillende analyses op gebeuren en er zijn extra audits. Dit resulteert voor de groep in een melkpremie van 1,5 euro/100 liter.

Op zich is ggo-vrij produceren geen probleem. Soja wordt er veelal vervangen door koolzaad in het rantsoen. Deze kunnen ze gemakkelijk zelf produceren. Ggo-vrije soja daarentegen kost al snel 470 euro per ton. Het enige probleem bestaat erin dat fosforoverschot meer en meer een probleem wordt in de regio, gezien raapschroot veel fosfor meebrengt.

TMR, het totaal gemengde rantsoen

Vanaf dergelijke aantallen koeien is het niet meer haalbaar om de koe op individueel niveau op te volgen en te voederen via krachtvoederautomaten. Daarom werd overgeschakeld op TMR-rantsoenen: het volledige rantsoen ligt aan de kribbe, er is geen krachtvoergift in de automaat of melkstal. Men werkt in vijf groepen: drie hoogproductieve groepen, een opstartgroep en een laagproductieve groep. Deze laatste mag niet meer dan 10% van de kudde omvatten. Hierin zitten

alle koeien met een productieniveau onder de 20 liter.
 Het hoogproductieve rantsoen is uitgerekend op 40 kg melk. Op drogestofbasis bevat het: 9 kg maïs (*shredlage*), 4 kg voordroogkuil, 5,5 kg CCM, 5,5 kg raapschroot en 80 gram ureum. De koeien mogen niet kunnen selecteren in het rantsoen. Het gevaar bestaat erin dat het fijne koolzaadschroot als het ware uitzeeft in het rantsoen en zo uitgeselecteerd wordt. Om het rantsoen goed homogeen te houden en de koolzaaddeeltjes goed aan het rantsoen te doen kle-

bare melk wordt er gemolken in een aparte melkinstallatie.
 Bij mastitisgevallen is het de zaak om kort op de bal te spelen. Daarom werd geïnvesteerd in een klein lab op het bedrijf om te bepalen of het om gram-positieve of gram-negatieve bacteriën gaat bij een bacteriële besmetting die leidde tot uierontsteking. Enkel als gram-positieve bacteriën worden waargenomen, wordt met antibiotica behandeld. In het andere geval geeft men enkel ontstekingsremmers. Op die manier is het bedrijf erin geslaagd zijn antibioticagebruik te halveren. Hoewel bij

1 Westrupp-Koch heeft 600 koeien en evenveel stuks jongvee. 2 Bij elke groep kan je duidelijk zien welk rantsoen deze groep behoeft. Zo kunnen meerdere mensen instaan voor de ruwvoerdiversificatie zonder dat er fouten worden gemaakt. 3 De voermengwagen passeert onder deze sproeier. Het toegevoegde water zorgt ervoor dat de koolzaaddeeltjes goed aan het rantsoen kleven.

ven, wordt water bijgevoegd in de menger. Bij elke groep kan je duidelijk zien welk rantsoen deze groep behoeft. Zo kunnen meerdere mensen instaan voor de ruwvoerdiversificatie zonder dat er fouten worden gemaakt.

Antibioticareductie door bedrijfsmanagement

Niet alleen in België is antibioticareductie actueel in de melkveehouderij. Ook in Duitsland moet op termijn gestreefd worden naar een lager antibioticagebruik. Westrupp-Koch heeft een aparte stal – lees: ziekenboeg – voorzien voor de probleemkoeien. Hier kunnen deze in alle rust herstellen. Doel is om deze stal zo leeg mogelijk te houden. Alle niet-lever-

het droogzetten nog steeds systematisch antibiotica gebruikt worden, wordt er over nagedacht om in de toekomst koeien selectief droog te gaan zetten. De groep zet in op een efficiënte bedrijfsvoering. Dit is te zien aan het strakke management en duidelijke werkprotocollen. Iedere morgen om 6.30 uur wordt met de bedrijfsleiders en de veemanagers vergaderd. Niet langer dan een kwartiertje, snel en efficiënt. Verder zijn de protocollen bij uierontsteking, weerstands- en geneticabepaling bij kalveren, het biestmanagement en de duidelijke voederschema's zaken die ook in de Vlaamse melkveehouderij kunnen leiden tot een verhoogde arbeidsefficiëntie. ■